

Kā interpretēt KOMPASS prasmju tabulu?

KOMPASS prasmju tabula ir iedalīta četrās kompetenču jomās, kas atspoguļo dažādas ārzemju prakses darbības sfēras:

- svešvalodu kompetences,
- ar darbu saistītas kompetences,
- sociālās kompetences,
- personiskās kompetences.

Lai atvieglotu prasmju noteikšanu, tabula ir iedalīta sešos līmeņos, kas pieaugošā sarežģītības pakāpē atspoguļo spējas patstāvīgi, mērķtiecīgi un atbildīgi risināt uzdevumus un problēmas. Prasmju formulējums ir apzināti nekonkrēts, lai to varētu izmantot pēc iespējas dažādākās darba jomās un mobilitātes projektu veidos. Tabulas lietotāji var piemērot prasmju formulējumu konkrētā projekta vajadzībām.

KOMPASS tabulu var pievienot Europass Mobility dokumentam, lai skaidrāk atspoguļotu prakses laikā iegūtās prasmes un izaugsmi dažādās prasmju jomās.

Metode KOMPASS, kas palīdz apzināt mobilitātes ietvaros iegūtās profesionālās un starpkultūru kompetences, ir izstrādāta Leonardo da Vinci projektā **DE/08/LLP-LdV/TOI/147166 KOMPASS - Definition and Documentation of Intercultural-Competencies acquired in European Mobility Projects.**

Mūžizglītības programma

VALSTS IZGLĪTĪBAS
ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA

euro|guidance

KOMPASS - palīglīdzeklis profesionālo un starpkultūru kompetenču apzināšanai

Ārzemju prakse dod iespēju pielietot savā zemē iegūtās zināšanas, prasmes un pieredzi jaunā mācību vidē, turklāt pilnīgi atšķirīgā sociālajā un kultūras vidē.

KOMPASS skaidro starpkultūru un profesionālo kompetenču mijiedarbību kā spēju sazināties citā sociālajā un kultūras vidē, iepazīt šo vidi un mērķtiecīgi rīkoties, lai sekmīgi veiktu darba uzdevumus un zināšanas pielietotu ikdienas sadzīvē.

KOMPASS metodes pamatā ir OECD DeSeCo¹ pētījums, kur kompetences ir iedalītas trīs savstarpēji saistītās jomās:

- prasme efektīvi izmantot dažādus līdzekļus, resursus vai instrumentus (piem., IKT vai svešvalodas), tos pielāgot individuālajām vajadzībām un interaktīvi pielietot;
- prasme sadarboties ar cilvēkiem, kas pārstāv dažādas kultūras, un integrēties sociāli daudzveidīgās grupās;
- prasme uzņemties atbildību par savas dzīves organizēšanu, un spēja patstāvīgi rīkoties sarežģītās situācijās - gan ierastā, gan svešā vidē.

KOMPASS metodes priekšrocība ir tā, ka tiek parādīta saistība starp personiskajām, sociālajām un starpkultūru kompetencēm, kuras tiek apgūtas ārzemēs paralēli ar profesionālajām prasmēm, tā radot iespēju arī neformālā ceļā iegūtās prasmes iekļaut ārzemju prakses novērtējumā.

¹DeSeCo - Definition and Selection of Competences - OECD projekts (2005.), kas vērsts uz kompetenču jēdziena definēšanu, lai izstrādātu rādītājus starptautiskiem izglītības sistēmu pētījumiem.

KOMPASS prasmju tabula

KOMPASS metode ir balstīta uz KOMPASS prasmju tabulu, kura veidota, pamatojoties uz DeSeCo kompetenču izpratni. Tajā formulētas starptautiskās mobilitātes projektos attīstāmās spējas – prasme sazināties svešvalodā, izmantot profesionālās iemaņas, kā arī orientēties un integrēties pilnīgi atšķirīgā kultūrvīdē.

Izmantojot šo palīgīdzekli, mobilitātes projektu partneri var precizēt prakses saturu un mācību mērķus, pamatojoties uz dialogu, kā arī pēc tam uzskatāmi parādīt ārzemēs iegūtās kompetences.

KOMPASS prasmju tabula būs noderīga:

- **nosūtošajām organizācijām** - tā palīdz atspoguļot mobilitātes dalībnieku esošo kompetenču līmeni un noteikt prakses mērķus, kas veicina atbilstošas prakses vietas izvēli;
- **uzņemošajām organizācijām** - ataino informāciju par prakti-kantu profesionālajām, personīgajām un sociālajām prasmēm, kā arī par mobilitātes dalībnieka iecerēm, ko ir paredzēts sas-niegt prakses laikā;
- **mobilitātes dalībniekiem** - iespēja aktīvi iesaistīties ārzemju prakses mērķu izvirzīšanā un sasniegu-mu dokumentēšanā, kā arī saņemt uzskatāmu apliecinājumu par praksē gūtajiem panākumiem. Svarīgi iepazīstināt mobilitātes dalībniekus ar prasmju tabulu jau prakses sagatavošanas pasākumu gaitā.

Prasmju tabulu izmanto gan dalībnieku sākotnējo prasmju līmeņa noteikšanai, gan prakses mērķu formulēšanai, gan rezultātu izvērtēšanai.

Sākotnējo prasmju līmeņa noteikšana

Dažiem mobilitātes dalībniekiem ir tieksme pārāk zemu novērtēt savas prasmes, citi tās pārvērtē, baidoties zaudēt prakses iespēju. Tādēļ sākotnējo prasmju līmeņa noteikšanu ieteicams organizēt sadarbībā ar prakses vadītāju. Tā kā KOMPASS metodes mērķis ir uzskatāmi parādīt izaugsmi, sākotnējo prasmju atspoguļojumam vajadzētu būt pēc iespējas reālam. Ja sākotnējais prasmju novērtējums ir pārāk augsts, būs grūti saskatīt attīstību.

Prakses mērķu formulēšana

Prakses mērķus nosaka kopā ar prakses dalībnieku, izman-tojot visas četras tabulā aprakstītās kompetenču jomas, kā arī balstoties uz prasmju līmeni, kurš noteikts saskaņā ar tabulā formulētajiem aprakstiem. Tādējādi tiks nodrošināts pilnvērtīgs prakses ieguvumu atspoguļojums kā profesionālajā, tā arī personīgajā un starpkultūru jomā.

Prasmju tabula ir pieejama angļu, vācu un franču valodā, tas atvieglo vienošanos ar uzņemošo pusi par prakses programmas sasniedzama-jiem mērķiem un iegūstamajiem prasmju līmeņiem.

Prakses rezultātu novērtēšana

Arī prakses novērtējumā var izmantot tabulu, kas palīdzēs iesaistītajām pusēm vienoties par praksē sasniegtajiem rezultātiem. Iepriekš saskaņotos prakses mērķus var izmantot kā prakses novērtējuma standartu. Novērtējuma procesā nosūtošā puse kopīgi vienojas ar mobilitātes dalībnieku un ar uzņemošo pusi par to, cik tāl rezultātā iegūtās prasmes saskan ar prakses mērķiem un kurās jomās var uzskatīt, ka ir notikusi izaugsme. Šāda pozitīva un iedrošinoša novērtējuma metode palīdz dokumentēt sasniegumus atsevišķās kompetenču jomās, ja arī netika sasniegti visi prakses mērķi.